

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

456. SESJA PLENARNA W DNIACH 30 WRZEŚNIA I 1 PAŹDZIERNIKA 2009 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: „Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości”

COM(2008) 329 wersja ostateczna

(2009/C 318/13)

Sprawodajca: **pán PEGADO LIZ**

Dnia 30 maja 2008 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: »Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości«”

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 9 września 2009 r. Sprawozdawcą był Jorge PEGADO LIZ.

Na 456. sesji plenarnej w dniach 30 września – 1 października 2009 r. (posiedzenie z 30 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji „Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości” ze względu na jego aktualność oraz ustrukturyzowany i ugruntowany sposób przygotowania i przedstawienia. W związku z tym uzasadniona wydaje się inicjatywa EKES-u, by sporządzić w tej sprawie opinię, mimo że początkowo nie został on o to poproszony.

1.2 Porozumienie zawarte w międzyczasie między PE, Radą i Komisją, które uwzględniono w rezolucji rady ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z 28 listopada 2008 r. w sprawie planu działania, który ma zostać wdrożony w tej dziedzinie do 2013 r., a także zalecenia dotyczące zakresu inicjatywy i jej przyszłego rozwoju to podstawowe czynniki, które należy wziąć pod uwagę.

1.3 W tym kontekście EKES przyjmuje z zadowoleniem ogólny zarys wytycznych dotyczących działań, które mają zostać podjęte. Czyni to jednak z pewnymi zastrzeżeniami, ograniczeniami i warunkami dotyczącymi trybu opracowania tych wytycznych i sposobu ich stosowania.

1.4 Po pierwsze zwraca uwagę na potrzebę bardziej właściwego i szczegółowego określenia zakresu pojęcia „e-sprawiedliwości”, z uwzględnieniem innych zastosowań nowych technologii informacyjnych w odniesieniu do różnych aspektów obywatelstwa i administracji publicznej w ujęciu ogólnym.

1.5 Wskazuje również na ostateczne cele zapewnienia sprawiedliwości, tzw. prawdziwej sprawiedliwości, tak aby godne pochwały inicjatywy uproszczenia i ujednoczenia prawa oraz procedur regulujących dostęp do sprawiedliwości rzeczywiście służyły skutecznie interesom obywateli, a w szczególności interesom podmiotów gospodarczych i społecznych, a także by były akceptowane i pożądane przez pracowników wymiaru sprawiedliwości.

1.6 Pragnie wyrazić swoje zaniepokojenie, iż wszelkie inicjatywy w tej dziedzinie mogą mieć wpływ na prawa podstawowe obywateli europejskich, szczególnie w zakresie ochrony danych, i zdecydowanie zaleca, by przyjęte działania były prowadzone z poszanowaniem najważniejszych zasad zawartych w umowach międzynarodowych i w krajowym prawie postępowania cywilnego, wspólnych dla wszystkich państw europejskich.

1.7 Wzywa Komisję, by odpowiednio uwzględniła specyfikę i odrębne cechy systemów prawnych poszczególnych krajów odzwierciedlające wzorce kulturowe i wartości narodowe, które należy zachować w oparciu o zasadę pomocniczości, a także z uwzględnieniem bilansu kosztów i korzyści w przypadku każdej nowej inicjatywy, zgodnie z zasadą proporcjonalności.

1.8 Dlatego też zaleca, by podczas opracowywania różnych planowanych inicjatyw Komisja zawsze uwzględniała opinię obywateli w kwestii stosowania prawa w celu zapewnienia, że TIK będą służyć sprawiedliwości, a nie odwrotnie.

1.9 W szczególności proponuje specjalne środki ostrożności i roztropność, jeżeli chodzi o wprowadzanie mechanizmów eliminacji procedur sądowych tak, aby zawsze zapewnić spełnienie warunków dotyczących formy i trwałego nośnika, które gwarantują pewność i bezpieczeństwo prawne.

1.10 Wreszcie wzywa Parlament Europejski i Radę do ścisłego monitorowania rozwoju poszczególnych zaplanowanych działań oraz kontroli ich realizacji w świetle wartości i stałych wzorców określonych w odpowiednich rezolucjach, które EKES również popiera.

2. Wstęp i uzasadnienie

2.1 Kwestia sprawiedliwości elektronicznej została po raz pierwszy poruszona w sposób systematyczny podczas włoskiego przewodnictwa UE w 2003 r., na wspólnej konferencji z Radą Europy, na której stwierdzono, że „przede wszystkim, dyskusje dotyczące korzyści, możliwości i zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu wywołują u nas zawsze troskę o wartości i prawa, szczególnie te, które są zapisane w konwencjach Rady Europy w sprawie praw człowieka i ochrony danych” ⁽¹⁾.

2.2 W kolejnych latach różne państwa członkowskie rozwijały swoje własne systemy e-sprawiedliwości; niektóre z nich charakteryzują się dobrze rozwiniętą podbudową teoretyczną i dbałością o aspekty praktyczne ⁽²⁾, lecz działają w sposób nieskoordynowany.

⁽¹⁾ Konferencja pt. „Internet Strategies and e-Justice in Europe”, Rzym, 13-14 listopada 2003 r.

⁽²⁾ Warto przytoczyć tutaj przykład Belgii, gdzie komisja odpowiedzialna za wdrożenie projektu e-sprawiedliwości składała się z kompetentnych osób ze świata akademickiego oraz osób zajmującym się prawem w wymiarze praktycznym, wśród których można wymienić prof. George'a de Levala (w zakresie sposobów wszczywania postępowań sądowych oraz środków komunikacji między podmiotami sądownictwa), Yvesa Pouletta (zajmującego się prawem dowodowym). Kolejnym przykładem jest Portugalia, gdzie przeprowadzono dogłębną analizę dotyczącą wprowadzania nowych technologii na różnych etapach postępowania cywilnego. W badaniu pt. „Para um novo judiciário: qualidade e eficiência na gestão dos processos cíveis” („W kierunku nowego sądownictwa: jakość i skuteczność w zarządzaniu postępowaniem cywilnym”) opracowanym w ramach stałego Centrum Monitorowania Portugalskiego Wymiaru Sprawiedliwości pod kierownictwem prof. Boaventury de Sousa Santosa i koordynowanym przez prof. Conceição Gomes.

2.3 Na szczeblu wspólnotowym zaczęto zajmować się tym zagadnieniem w ramach tematyki e-administracji, a zwłaszcza po opublikowaniu dokumentów eEuropa 2002 i eEuropa 2005, zatwierdzonych na posiedzeniach Rady w Feirze w 2000 r. i w Sewilii w 2002 r., oraz dokumentu strategicznego i2010 ⁽³⁾.

2.3.1 Projekt e-sprawiedliwości został uruchomiony w ramach VI programu ramowego, jako jeden z dwóch pierwszych „projektów zintegrowanych”, ale jego cele były bardzo ograniczone i miały charakter eksperymentalny. Jednakże dopiero w styczniu 2007 r., podczas nieformalnego spotkania ministrów sprawiedliwości w Dreźnie, kwestia ta została potraktowana szczegółowo, a następnie szerzej zajęto się nią na konferencji „Work on E-Justice” w maju 2007 r. w Bremie ⁽⁴⁾.

2.4 Faktycznie jednak silniejszy impuls nadano tej kwestii w trakcie portugalskiego przewodnictwa UE ⁽⁵⁾, najpierw na nieformalnym spotkaniu ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w dn. 1-2 października 2007 r., podczas którego zdefiniowano najważniejsze aspekty przyszłych możliwych działań, a następnie podczas spotkania Rady ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dn. 6-7 grudnia 2007 r., kiedy podsumowano dokonane prace i ustalono termin ich zakończenia na koniec pierwszego półrocza 2008, czy też wreszcie w konkluzjach z Rady Ministrów z 14 grudnia 2007 r., w których z zadowoleniem przyjęto dokonania w dziedzinie e-sprawiedliwości i wezwano do kontynuowania prac.

2.5 W ramach dalszych prac Komisja opracowała omawiany w tej opinii komunikat, skierowany do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Nie przekazano go jednak Komitetowi do konsultacji. W związku z tym EKES postanowił podjąć inicjatywę co do wydania opinii w sprawie tego komunikatu.

2.6 W międzyczasie zarówno Parlament Europejski ⁽⁶⁾, jak i Rada ⁽⁷⁾,

⁽³⁾ COM(2005) 229 wersja ostateczna z 1.6.2005. Zob. opinia EKES-u na ten temat: Dz.U. C110 z 8.5.2006, sprawozdawca: Göran LAGERHOLM.

⁽⁴⁾ Znaczące jest jednak, że w „Programie haskim: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat” z 2005 r. (COM(2005) 184 wersja ostateczna z 10 maja 2005 r.) nie ma żadnej wzmianki o zastosowaniu nowych technologii do wymiaru sprawiedliwości. Komitet zwrócił już uwagę na słabe ambicje programu w swojej opinii (Dz.U. C65 z 17.3.2006), której sprawozdawcą był Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS. Zob. niedawne sprawozdanie Komisji na temat realizacji Programu haskiego w 2007 r. (COM(2008)373 wersja ostateczna z 2 lipca 2008 r.), w którym uznano, że „ogólny bilans jest raczej niezadowolający”.

⁽⁵⁾ Należy tutaj wskazać na decyzję 1149/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 25 września 2007 r. ustanawiającą na lata 2007-2013 program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość” (Dz.U. L257 z 3.10.2007).

⁽⁶⁾ Zob. rezolucja Parlamentu Europejskiego z 18 grudnia 2008 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie e-sprawiedliwości (sprawozdawca: Diana Wallis – 2008/2125(INI) – T6-0637/2008) oraz opinia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (sprawozdawca: Luca Romagnoli) z 5 listopada 2008 r.

⁽⁷⁾ Zob. komunikat prasowy dot. 2908. posiedzenia Rady ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z 27-28 listopada 2008 r. (16325/08) oraz dokument 15315/08 z 7 listopada 2008 r. wystosowany przez prezydentkę do Coreper/Rady (JURINFO 71, JAI 612, JUSTCIV 239, COPEN 216).

miały okazję wyrazić swe stanowisko dotyczące tego komunikatu, a zwłaszcza załączonego do niego planu działania. Biorąc pod uwagę, że chodzi o program rozwijania środków na okres pięciu lat, uwagi i zalecenia zamieszczone poniżej nie powinny być potraktowane jako nieistotne, ponieważ odzwierciedlają poglądy przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, którzy szczególnie interesują się tym zagadnieniem i których dotyczą inicjatywy planowane w tej dziedzinie. Wręcz przeciwnie, można by je uwzględnić podczas wdrażania różnych przewidywanych środków⁽¹⁾.

3. Streszczenie komunikatu Komisji⁽²⁾

4. Uwagi ogólne

4.1 EKES ogólnie popiera inicjatywę Komisji, która została obecnie uzupełniona propozycjami Parlamentu Europejskiego oraz wytycznymi Rady.

4.1.1 Czyni to jednak z pewnymi zastrzeżeniami, ograniczeniami i warunkami.

4.2 Po pierwsze niezbędne jest właściwe określenie zakresu e-sprawiedliwości. Pojęcie to zawiera się w szerszych pojęciach, takich jak e-demokracja albo e-administracja, stanowiąc ich kluczowy element. Mimo że e-sprawiedliwość jest ściśle powiązana z e-prawem, które powinno ułatwiać dostęp elektroniczny zarówno do tekstów prawnych i ich tworzenia w czasie rzeczywistym, bez względu na to, czy chodzi o prawo materialne czy proceduralne, „prawo miękkie” czy „prawo twarde”, jak też do orzecznictwa sądów oraz do decyzji administracyjnych, powinna ograniczać się do aspektów sądowych związanych z orzekaniem w dziedzinie prawa cywilnego, handlowego i ewentualnie administracyjnego lub też praktyk i procedur sądowych, w tym postępowania arbitrażowego⁽³⁾.

4.3 Ponadto należy wziąć pod uwagę, że we wszelkich programach dotyczących stosowania prawa, nadrzędnym celem nie jest zapewnienie szybkości, skuteczności, opłacalności i prostoty orzekania, lecz zapewnienie SPRAWIEDLIWEGO SYSTEMU SĄDOWNICTWA⁽⁴⁾, z pełnym poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności ochrony danych osobowych obywateli.

4.3.1 Dlatego też Komitet pragnie ostrzec przed wszelkim nadmiernym dążeniem do uproszczeń, efektywności, oszczędności czy szybkości, które zagrażają podstawowej wartości zapewniania sprawiedliwości i które zamiast ułatwiać dostęp do sprawiedliwości, mogą go utrudnić bądź skomplikować.

(1) Wynikło to zresztą jasno z wypowiedzi i dyskusji podczas Forum nt. współpracy sądowej w sprawach cywilnych, które odbyło się 2 grudnia 2008 r. w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli podczas francuskiego przewodnictwa UE, zwłaszcza w trakcie drugiej sesji nt. „E-sprawiedliwość: narzędzie dla obywateli, prawników i przedsiębiorstw”.

(2) Ze względu na ograniczenie długości opinii nie zamieszczono streszczenia komunikatu Komisji. Czytelników odsyła się do tego komunikatu oraz odnoszących się do niego rezolucji PE i Rady.

(3) Jednakże z wykluczeniem alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, które wprawdzie mają na celu rozwiązywanie konfliktów, lecz należą do zakresu sprawiedliwości. Są to zwykle dobrowolne i pozasądowe procedury mające na celu zapewnienie równowagi interesów stron.

(4) Zgodnie z doskonałą definicją w sentencji łacińskiej: „Justitia est constans et perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi”.

4.4 Równie ważne będzie zapewnienie, by pewne pożądane usunięcie lub uproszczenie kroków proceduralnych oraz ujednoczenie metod pracy i procesów nie prowadziło do zlikwidowania rozróżnienia między aspektami, które są z konieczności różne, ani do zniesienia wraz z elementami zbytecznymi lub przypadkowymi, które są niezbędne i nie muszą lub nie powinny być takie same.

4.4.1 Bardzo ważne jest zapewnienie, by każdy program stosujący technologie informacyjne rzeczywiście spełniał potrzeby obywateli europejskich ogólnie, a w szczególności podmiotów gospodarczych i społecznych oraz prawników. Nie może on być sprzeczny z ich interesami.

4.4.2 Niezbędne jest także zapewnienie, by żaden system, który ma zostać wprowadzony lub opracowany, nie pozwalał na ewentualną ingerencję osób trzecich, w wyniku oszustwa czy zwykłego zaniedbania, która mogłaby narazić na szwank bezpieczeństwo i niezawodność korzystania z niego oraz umożliwić całkowitą lub częściową zmianę zasobów i treści.

4.5 Kolejna kwestia, którą należy uwzględnić, dotyczy różnych aspektów formalnych, które mogą laikom wydawać się nadmierne i niepotrzebne, lecz przyczyniają się zasadniczo do zapewnienia szacunku społeczeństwa dla sędziów oraz do czynności związanych z wydawaniem orzeczeń, a także stanowią gwarancję poszanowania praw podstawowych podczas stosowania prawa⁽⁵⁾.

4.6 Należy dodać, że prawo proceduralne uzupełnia prawo materialne, a to ostatnie jest wynikiem różnic kulturowych między państwami członkowskimi. Ponieważ nie byłoby możliwe, pożądane, ani też wskazane ujednoczenie tego prawa, podstawowe i w związku z tym różne aspekty wtórnego postępowania sądowego nie powinny ani nie mogłyby zostać ujednoczone, gdyż istnieje ryzyko naruszenia prawa materialnego, które mają one chronić i gwarantować.

4.7 Jako że prawo, a w szczególności prawo proceduralne, jest zestawem instrumentów techniczno-prawnych mających na celu zapewnienie sprawiedliwości i przeznaczonych dla ekspertów prawnych, którzy posiadają specjalistyczne przeszkolenie oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe, oczywiste jest, że język techniczny charakterystyczny dla tych osób będzie używany podczas definiowania i stosowania prawa.

(5) Chodzi tutaj w szczególności o „podstawowe zasady” prawa proceduralnego, z których najważniejsza jest „gwarancja sprawiedliwego procesu” i które obejmują bezstronność sądu, zasadę równości stron, zasadę dyspozycyjności oraz swobodę decyzji, gwarancję procesu kontradyktoryjnego, prawo do publicznego procesu, prawo do dowodu, stałość postępowania oraz gwarancję, że oskarżony zostanie odpowiednio powiadomiony lub poinformowany o wszystkich czynnościach proceduralnych (zob. Miguel Teixeira de Sousa, „Estudos sobre o Novo Processo Civil” („Badania nad nowym postępowaniem cywilnym”), opublikowane przez LEX Lisbon, 1997).

4.7.1 Przesadna tendencja do „uproszczenia” języka prawnego i „zapewnienia wszystkim dostępu” może negatywnie wpłynąć na jego ścisłość i prowadzić do utraty charakteru technicznego, który z kolei nie jest i nie powinien być taki sam we wszystkich krajowych systemach prawnych.

4.7.2 Także w tym przypadku konieczne jest raczej nie ujednolicenie, lecz „tabela zgodności” czy „wspólne ramy odniesienia” między poszczególnymi instrumentami prawnymi.

4.8 Wreszcie, EKES uważa, że udane wdrożenie jakiegokolwiek systemu dotyczącego stosowania nowych technologii w dziedzinie sprawiedliwości wymaga, by zagwarantowano jego dostosowanie do potrzeb i celów danej organizacji, zgodność z istniejącymi systemami informatycznymi, wcześniejszą kontrolę aktualnych procedur i możliwość dostosowania systemu, szybko i po niskich kosztach, do nowych okoliczności i nowych celów.

4.8.1 Większy nacisk należy położyć na ogólny stosunek korzyści i kosztów zarówno całej inicjatywy, jak i na każdym etapie wdrażania, zważywszy, że ocena skutków przygotowana przez Komisję (prawdopodobnie dostępna tylko w jednym z języków urzędowych) nie zawiera oszacowania kosztów. Uznaje się natomiast wyraźnie, że „poniesione koszty są pewne, lecz nie mogą zostać oszacowane” i mogą być ustalone jedynie dla każdego indywidualnego przypadku, podczas gdy w wypadku korzyści „ogólnie rzecz biorąc, wpływ gospodarczy jest niewątpliwy, lecz trudny do oszacowania”. Jest to bardzo subiektywne stwierdzenie, trudne do zaakceptowania w przypadku tak dużego projektu (¹).

5. Uwagi szczegółowe

5.1 Jako że na proces składa się zestaw czynności (proceduralnych), które muszą zostać udokumentowane, kwestia trwałego nośnika obejmującego cały proces stanowi problem dla procedury ustnej i dematerializacji w państwie prawa, ze względu na bezpieczeństwo i pewność prawną oraz zagwarantowanie praw stron.

5.1.1 W związku z tym należy przeanalizować i rozważyć niektóre działania przewidziane w obecnej „strategii ogólnej”.

5.2 Jeżeli chodzi o *portal e-sprawiedliwość*, EKES uważa, że przed jego ustanowieniem należy dokładnie przeszkolić wszystkie osoby zaangażowane w wymiar sprawiedliwości (sędziów, prokuratorów, urzędników sądowych, władze administracyjne, urzędników rządowych i wszystkich przedstawicieli zawodów prawniczych) tak, aby instrument ten stał się użyteczny i mógł być wykorzystany przez wszystkich zainteresowanych.

5.2.1 EKES uważa, że portal powinien stanowić centrum informacji i usług sądowych oraz użyteczny punkt kontaktowy między obywatelami, przedsiębiorstwami i kadrami wymiaru sprawiedliwości, wspomagający rozwiązywanie problemów prawnych.

5.2.2 EKES uważa, że portal mógłby być korzystnym i funkcjonalnym instrumentem do codziennego użytku dla

wszystkich kadr wymiaru sprawiedliwości. W tym celu jednak konieczne jest zagwarantowanie wiarygodności i prawdziwości zawartych w nim informacji. Zaleca się także wprowadzenie różnych poziomów i praw dostępu w zależności od rodzaju informacji w celu ochrony zainteresowanych osób.

5.2.3 Ponadto powinien on także działać jako punkt dostępu do prawodawstwa wspólnotowego i krajowego, podobnie jak Europejska Sieć Sądowa w sprawach cywilnych i handlowych (²), zapewniając bezpłatny dostęp dla opinii publicznej i umożliwiając lepsze doradztwo i pomoc prawną o charakterze ogólnym w przypadku problemów prawnych.

5.3 Jeżeli chodzi o *wideokonferencje*, zdaniem EKES-u należy przeprowadzić surową kontrolę sądów we wszystkich państwach członkowskich (³), aby ustalić, czy mają odpowiedni sprzęt audiowizualny pozwalający na upowszechnienie zastosowania tego instrumentu, jako że obecnie nie jest pewne, czy wszystkie państwa członkowskie dostarczyły sądom sprzętu koniecznego do przeprowadzania wideokonferencji, ani też, czy sprzęt ten jest kompatybilny i funkcjonuje prawidłowo (⁴).

5.3.1 Ponadto w przypadkach, kiedy celem jest zebranie zeznań świadków czy powiadomienie o czynnościach lub decyzjach prawnych, zdaniem EKES-u powinna istnieć prawdziwa harmonizacja prawna między poszczególnymi państwami członkowskimi w zakresie składania zeznań i wideokonferencji, aby uniknąć różnych interpretacji i sposobów stosowania przepisów w danej sprawie, ponieważ bez koniecznego sformułowania prawnego stosowanie wideokonferencji napotka na bariery prawne, a nawet kulturowe, ze strony różnych państw członkowskich.

5.3.2 EKES uważa, że jeżeli wideokonferencje zostałyby przyjęte w zaproponowanej formie, sądy powinny zawsze wymagać stosowania tego instrumentu; EKES zgadza się, że portal mógłby stanowić praktyczną pomoc w przeprowadzaniu wideokonferencji między zainteresowanymi sądami, gdyż zawiera wszystkie niezbędne w tym celu elementy (⁵).

(¹) Zob. analiza wpływu (SEC (2008)1947 z 30 maja 2008 r.), punkty 5.3.2 i 5.3.3, str. 30 i 31.

(²) Szczególnie zważywszy na fakt, że niedawny wniosek dotyczący decyzji Komisji zmieniającej decyzję 2001/470/WE ma zakres stosowania ograniczony wyłącznie do prawników (zob. Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 84, sprawozdawca: María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL).

(³) Czeska prezydencja Rady w międzyczasie poprosiła już państwa członkowskie o dostarczenie wszelkich informacji, jakie posiadają na temat sprzętu audiowizualnego dostępnego w ich sądach, oraz opublikowała wszystkie otrzymane odpowiedzi w dokumencie zatytułowanym „Summary of the replies of the EU Member States to the request of the Czech Minister of Justice for information on national videoconferencing equipment in the judiciary”.

(⁴) Kwestia interoperacyjności systemów została niedawno podkreślona w komunikacie Komisji (COM(2008) 583 wersja ostateczna), który jest przedmiotem opinii EKES-u (Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 36, sprawozdawca: Antonello PEZZINI). Czytelnika odsyła się do tej opinii oraz do listy innych wybranych opinii EKES-u w tej dziedzinie.

(⁵) Należy zwrócić uwagę na prace przeprowadzone już przez stałą grupę roboczą ds. przetwarzania danych prawnych w Radzie, zwłaszcza raport z działalności z 15 maja 2009 r. w sprawie przetwarzania danych prawnych (DOC 9362/09), a także dokument strategiczny w sprawie stosowania wideokonferencji (DOC 9365/09), przewodnik dla użytkowników (DOC 9863/09) oraz broszurę informacyjną dla opinii publicznej (DOC 9862/09) – wszystkie przyjęte 15 maja 2009 r. i zawierające podobne obawy jak te wyrażone w niniejszej opinii.

5.4 Jeżeli chodzi o współpracę między władzami, w szczególności w zakresie łączenia rejestrów karnych, Komitet sądzi, że ze względu na delikatny charakter tej kwestii, współpraca ta musi spełniać najbardziej rygorystyczne wymogi bezpieczeństwa i ochrony danych, aby zachować prywatność zainteresowanych obywateli ⁽¹⁾.

5.4.1 Jednakże EKES jest zdania, że należy również dokonać uprzedniej analizy prawodawstwa krajowego i warunków materialnych w każdym państwie członkowskim, aby w tak wrażliwej dziedzinie nie różnicowano sposobów zastosowania ani traktowania podczas wymiany informacji w sprawach karnych.

5.5 W odniesieniu do tłumaczeń, EKES zwraca uwagę na fakt, że portal e-sprawiedliwość powinien być wielojęzyczny i zawierać informacje we wszystkich językach UE. System tłumaczenia automatycznego, aby mógł być użyteczny, powinien pozwalać na jednoczesne tłumaczenie pisemne i ustne stron www celem zapewnienia dostępu wszystkim obywatelom UE.

5.5.1 Jako forma pomocy dla prawników, portal e-sprawiedliwość mógłby zawierać bazę danych pisemnych i ustnych

tłumaczy prawnych, a także wszystkie niezbędne formularze, które byłyby prawidłowo przetłumaczone na język systemu prawnego każdego państwa członkowskiego.

5.5.2 Ogromne koszty, które prawdopodobnie wiązałyby się z wprowadzeniem skutecznego systemu automatycznego i jednoczesnego tłumaczenia na wszystkie języki wspólnotowe, powinny zostać dogłębnie rozpatrzone z punktu widzenia funkcjonalności i proporcjonalności w stosunku do możliwych do osiągnięcia rezultatów i ich praktycznego zastosowania.

5.6 Inicjatywy zasługujące na szczególne zastrzeżenia i ostrożność dotyczą przede wszystkim całkowitej dematerializacji postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty ⁽²⁾ czy europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń ⁽³⁾, a także pełnej elektronizacji niektórych procedur europejskich, wezwań lub zawiadomień dotyczących kroków prawnych drogą wyłącznie elektroniczną, płatności online kosztów sądowych lub uwierzytelniania dokumentów drogą elektroniczną.

5.6.1 We wszystkich tych przypadkach EKES zaleca jak największą rozwagę podczas ich wprowadzania, ostrożne rozważenie relacji kosztów i korzyści, a także wprowadzenie długich okresów próbnych przed ich powszechnym przyjęciem. Wzywa również do zapewnienia pełnych gwarancji ich zgodności z zasadami prawa proceduralnego wspólnymi dla wszystkich państw prawa.

Bruksela, 30 września 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

⁽¹⁾ Zob. Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości (2009/C128/02), Dz.U. C 128, z 6.6.2009, s. 13.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz.U. L 399 z 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 1).